



4. seja Sveta za trajnostni razvoj in varstvo okolja

Pričetek, 21. 4. 2023 ob 11. uri, MOPE, Langusova 4

Udeležba:

- Svet za trajnostni razvoj in varstvo okolja: člani STRiVO (opravičeni: Tomaž Gorenc, Valentina Brečko Grubar, Lidija Živčič, izr. Prof. dr. Andrej Gubina), nadomeščanje: Slavko Ažman namesto Nike Pečevnik, Matevž Močnik Grčar namesto Janeza Pirca,
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo: minister Bojan Kumer, državni sekretar Uroš Vajgl, vodja kabineta Kristina Sever, članica kabineta Tina Hočevar,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor: mag. Bojan Dejak, generalni direktor Direktorata za vode
- Zunanji gostje:
 - o Za razpravo o NEPN: Stane Merše, IJS
 - o Za razpravo o ZV: dr. Barbara Čenčur Curk (NTF), okoljski pravnik Aljoša Petek (PIC) ter Marko Homšak (Talum)

STRiVO - SVET ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IN VARSTVO OKOLJA	
Pravna podlaga	234. člen ZVO-2
Vrsta telesa	Posvetovalno telo ministra
Namen in cilji	Presojanje politik na področju varstva okolja. Svet obravnava in sprejema stališča ter daje mnenja in pobude ministru zlasti o: 1. stanju in trendih na področju varstva okolja in trajnostnega razvoja doma in v tujini; 2. strategijah, programih in načrtih na področju varstva okolja in trajnostnega razvoja; 3. zakonodajnem urejanju varstva okolja in trajnostnega razvoja; 4. delovanju države in občin v zvezi z varstvom okolja in trajnostnega razvoja; 5. posameznih perečih vprašanih obremenjevanja okolja in trajnostnega razvoja ter 6. pobudah javnosti.
Članstvo	Svet ima 14 članov: 1. Tomaž Gorenc, Inštitut za zdravje in okolje, 2. Nela Halilovič, Inštitut za politike prostora, 3. Damjan Vinko, Slovensko odonatološko društvo, 4. Lidija Živčič, Društvo za sonaravni razvoj Focus, 5. Nataša Mikulin, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, 6. Antonija Božič Cerar, Gospodarska zbornica Slovenije, 7. Nika Pečevnik, Trgovinska zbornica Slovenije,

	8. Janez Pirc, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, 9. Hojka Kraigher, Slovenska akademija znanosti in umetnosti 10. Izr. Prof. dr. Matjaž Uršič, Univerza v Ljubljani, 11. Izr. Prof. dr. Andrej Gubina, Univerza v Ljubljani, 12. doc. dr. Aleksandar Šobot, Univerza v Novem Mestu, 13. Valentina Brečko Grubar, Univerza na Primorskem, - OP 14. Zoran Novak, Univerza v Mariboru
Mandat	5 let

Dnevni red:

1. Odprtje razstave Ponovno novi

Člani STRIVO so se udeležili odprtje razstave Ponovno novi, ki jo je MOPE organiziral v sodelovanju s Komunalnim podjetjem Vrhnika ob svetovnem dnevu Zemlje. Zbrane sta nagovorila minister mag. Bojan Kumer ter mag. Gregor Klemenčič, direktor JP KPV.

2. NEPN (pričetek ob 12. uri)

Stane Merše, IJS, je predstavil dokument, ki je trenutno v javni razpravi ter časovnico posodobitve NEPN. Gre za prvi dokument, ki je namenjen javni razpravi o posodobitvi NEPN, ta pa mora biti sprejet in predložen Evropski komisiji do 30. junija 2024.

Poudarjeno je bilo, da dokumenta ni pripravilo Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, ter da gre za dokument, ki je podlaga za javno razpravo o tem, kako bomo do leta 2030 in s pogledom do leta 2040 okrepili ambicioznost Slovenije na področju energetske in podnebne politike. Vsebuje analize in scenarije možnih ciljev, s katerimi bi Slovenija izpolnila nacionalne, mednarodne in EU zaveze. Člane Sveta in njihove institucije se je povabilo k sodelovanju v procesu posodobitve NEPN.

Sledila je razprava, v kateri je bil izpostavljen interes interesnih skupin za sodelovanje v razpravah glede NEPN. Vsebinsko je bilo izpostavljeno področje mobilnosti, neto ničelne industrije, uporaba SE in VE po končani rabi, HE, TEŠ in JEK-2, energetska revščina, ohranjanje biodiverzitete ter pravični prehod. Predstavljen je bil tudi predlog prestavitve podnebne nevtralnosti na 2040.

G. Merše je v odzivu pojasnil, da je industrija ključni strateški partner, katerega povratne informacije (kaj industrija potrebuje za prehod) so zelo zaželeni. V scenarijih so vključeni različni vidiki oz. se poskuša predvideti čim več situacij in podati usmeritve. Glede HE ima Slovenije še potencial, vendar se zaveda vpliva podnebnih sprememb in hkrati dopolni, da se hidroenergija zelo dobro dopolnjuje s sončno energijo. Glede razgradnje SE in VE se upoštevajo principi krožnega gospodarstva. Energetska revščina je strukturni problem in se ga kot takega že naslavlja.

Pri pripravi scenarijev se upošteva okoljske usmeritve in priporočila, kar vključuje ohranjanje biodiverzitete. Na področju mobilnosti je ključna usmeritev zmanjševanje števila vozil s škodljivimi emisijami, TEŠ in JEK-2 sodita med strateške odločitve.

Glede JEK-2 minister pojasni, da tovrstna odločitev ne sodi v posodobitev NEPN. Odločitev bo sprejeta do leta 2027, premik letnice je sicer še možen, vendar najkasneje do 2027, saj trenutno še niso znane vse informacije, ki bi omogočile opolnomočeno odločanje.

Za podnebno nevtralnost pojasni, da je letnica 2050 določena z Zakonom o varstvu okolja. Primernejši okvir za razpravo o tem bo razprava o zakonu o podnebnih spremembah. Tovrstno vprašanje bo moral nasloviti tudi Podnebni svet. Ob tem je potrebno stremeti k realnemu načrtovanju ciljev in pospešiti izvajanje trenutno zastavljenih ciljev.

Ob razpravi glede letnega poročanja o izvajanju NEPN je bilo izpostavljeno, da se je potrebno še odločiti kaj je strateško pomembno za spremljanje na letni ravni in kako se bo le-to merilo.

SKLEP 1: STRIVO se je seznanil z vsebino in predstavitvijo NEPN s strani vodje konzorcija.

3. Zakon o vodah – razpravo je vodil predstavnik MNVP

Generalni direktor Direktorata za vode je predstavil predloge morebitnih sprememb in dopolnitev Zakona o vodah v zvezi z revizijo Računskega sodišča »Učinkovitost sistema okoljskih dajatev za rabo vode« ter sodbo Ustavnega sodišča glede VVO – ZV-1. Do poletja naj bi bilo gradivo z manjšimi spremembami (sistem nadomestil itd.) pripravljeno za javno razpravo. Do ustavne presoje velja prepoved sprejemanja in spreminjanja vseh VVO uredb in obstoječih odlokov. Razprava o 69. členu se bo še odprla, trenutno so predvidene zelo omejene spremembe. Zaradi reorganizacije bo kot posledica drugačnih pristojnosti med ministrstvi smiselno dopolniti tudi nekatere vsebine ali jih (verjetno) prenesti iz Zakona o varstvu okolja.

V razpravi, ki je sledila, se je predlagalo, da se v 69. člen ne posega, temveč naj se raje zadevo poskuša rešiti na drugačen način in v sodelovanju s stroko, ki varuje naravne vire. Pričakuje se večja transparentnost glede Vodnega sklada, več vključevanja strokovne javnosti ter krepitev inšpekcijskih nadzorov na področju vode. Tudi gospodarstvo je podalo svoje predloge, zavzema se tudi za hitrejše in jasnejše postopke pridobivanja ustreznih dovoljenj, glede na novo delitev odločanja na dve ministrstvi. Naprave, ki že delujejo na vodovarstvenih območjih morajo imeti možnost posodabljanja v smislu zelenega prehoda, kar je potrebno urediti s spremembo zakona o vodah.

SKLEP 2: STRIVO je bil predstavljen koncept načrtovanih sprememb Zakona o vodah.

SKLEP 3: MNVP na to temo skliče širši sestanek z namenom vsebinske razprave.

4. Razno

Tekom sestanka je bilo večkrat izpostavljeno vprašanje nadomeščanj zato je STRIVO sprejel sklep, ki ureja to področje:

SKLEP 4: V primeru, da se član STRIVO sestanka ne more udeležiti, je potrebno pravočasno sporočiti odsotnost. Sistem nadomeščanja se ne uporablja. V primeru odsotnosti lahko ministrstvo povabi zunanje strokovnjake, ki pa morajo biti najavljeni vnaprej, da se STRIVO o tem lahko odloči.

Glede tem za naslednji sestanek, ki ga bo sklical MNVP, je bilo dogovorjeno, da se teme predlagajo preko izmenjave elektronskih sporočil.

Sestanek se je zaključil ob 14. uri.